

Po bitki pri Neuve-Chapelle sem vprašal nekaj ranjenih indijskih vojakov: „No, kaj pravite Nemcem?“ — „Imenitna artilerija, gospod. Njena natanč-

nost je neverjetna, njihove granate se razpokavajo prst pred nami in nas uničujejo. V boju moža proti možu pa jih prekašamo mi.“

„Toda zakaj pa udrihate tako divje po njih?“ sem vprašal. Nekaj časa so me gledali molče, potem pa, ko so razumeli vprašanje, so pokimali pritrjevalno in rekli: „Razumemo vas. Toda kaj naj storimo? Vidite, postavljajo nas vedno v ospredje, takoj za nami pa „bele“ (angleške) čete, ki nas enostavno rinejo v sovražne streliške jarke. Če se zdi, da se obotavljamo tudi le za trenutek, nas postrele od zadaj. Pravi vojak mora nastavljati krogli edino le prsi in ne hrbet. In če se umaknemo potem, pa nas Nemci. Ali je res, da Nemci mučijo ujete Indijce?“

V zadnjem času so, kakor se zdi, splošno izvedeli, da jih Nemci ne mučijo in raztrgavajo. Dejstvo je, da se ujetim indijskim vojakom godi v Berlinu zelo dobro.

Te anekdote naj zadostujejo. Kar hočem reči s tem, je: Indijski vojak je napravil Angleški dragocene usluge, toda če se bori dobro, je tako, ker je dober vojak, ne pa zato, ker posebno ljubi Angleže ali sovraži Nemce. Skratka, dejstvo, da se indijski vojak bore na angleški fronti, ne dokazuje, da so indijski narodi ali celo ti vojaki zvesti angleški državi.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem sprejeta.

Poslanska zbornica je dne 6. t. m. sprejela vladni predlog za splošno vojaško dolžnost na Angleškem s 403 glasovi proti 105. Manjšina je obstojala večinoma iz irskih radikalec in nekaj delavskih zastopnikov.

Tako je tudi na Angleško prišel „pruski militarizem“, proti kateremu je Anglija, kakor je začetkom vojske naznanjala, začela prelivanje človeške krvi. Ta preobrat v angleški notranji politiki seveda ni brez pomena za sedanjo vojsko, toda še večjega je za bodočnost. Za sedaj pomeni, da bo angleška armada dobivala redno novih rezerv. Za mirovna pogajanja pomeni močno oporo, češ, vojaštva imam na razpolago, ako nočete sprejeti naših predlogov. Za bodočnost pa pomeni, da bo Anglija tudi močna vojaška, ne samo mornariška država. Dalekogledni angleški politiki so smatrali sedanji dogodek za najugodnejši, da se pripravijo za bodočnost s tem, da postanejo tudi v vojaškem oziru enakovredni zavezniki. Dosedaj so bili Angleži le bolj bankirji svojih zaveznikov, ako ne uvažujemo njihove moči na morju.

Ne uvidevamo nobene nujnosti, da bi morala vsled angleške splošne vojaške dolžnosti svetovna vojska dalje trajati, kakor brez nje. Nasprotno, sedaj Anglija ojačena lahko pristane na mirovna pogajanja ...

Trije angleški ministri odstopili.

Iz Londona se dne 6. jan. uradno poroča, da so trije ministri, člani delavske stranke, Henderson, Brace in G. H. Roberts odstopili. Njih odstop se razlaga tako, da kot pristaši delavske stranke ne soglašajo z vladno predlogo o splošni vojaški dolžnosti.

Vsled odstopa teh treh ministrov je celo ministrstvo Asquith v nevarnosti, da pade. Delavske stranke in organizacije pripravljajo napram novi postavi najhujši odpor. Ako se bo ta javljal v štrajkih, bo uplival tudi na vojskovanje.

Papeževa zahvala za novo letna voščila rimskega plemstva.

Iz Rima se dne 7. jan. poroča: Kakor vsako leto, je tudi letos ob Novem letu izrazilo rimsko odlično plemstvo papežu običajna novoletna voščila. Ob tej priliki je rekel papež med drugim tudi sledeče: Bolj kakor kedaj je dokazana ravno sedaj zgodovinska resnica, da se je kazal sedež namestnika Kristusovega tem bolj v svoji močehosti in v svojem sijaju, čim bolj barbarški so bili časi vsled nadvlade nasilnosti in sovraštva. Sv. Oče je nato umaknil svoj pogled od grozote polne svetovne slike, kjer je zapletla usoda toliko ljudstev v nečuvne boje, in se je zahvalil rimskemu plemstvu za dejanja ljubezni, ki v smislu zapovedi krščanske prosvete z dobrodelnimi dejanji, z duhom in besedo omiljujejo naraščajočo veliko bedo.

Rusko bojišče.

Ruska ofenziva, četudi močna in silovita, vendar ne more biti dobro organizirana, ker potrebuje toliko oddihov. Vzrok tiči ali v slabem vodstvu ali v pomanjkanju izvežbanih čet in prometnih sredstev. Prvi ruski sunek je bil dne 23. dec. Na to tridnevni oddih. Drugi sunek je trajal devet dni, od 27. dec.

do 4. jan. Na to dvadnevni oddih. Dne 7. t. m. se je izvršil tretji sunek. Toda tudi ta je že, kakor pravi najnovejša poročila, ustavljen. Rusi imajo zopet -- oddih.

Nadaljevanje ofenzive v izhodni Galiciji.

V petek, dne 7. jan. zjutraj, so Rusi v izhodni Galiciji zopet pričeli z ofenzivo. Turkestanski strelci so še pred jutranjim svitom prodrli proti naši črti severoizhodno od Bučaja in so na ozkem delu fronte prodrli v naše jarke. Vršil se je boj na nož. Končno je zmagala hrabrost naših čet nad rusko premočjo. Honvedna polka šte. 16 in 24, večinoma Hrvatje, in Slovaki, so z naglim protinapadom vrgli sovražnika zopet nazaj.

Rusi izgubili 50.000 mož.

Po zanesljivih seznamih avstrijskega generalnega štaba znašajo izgube ruske armade v noveletnih bojih ob Strypi in ob Besarabski meji najmanj 50.000 mož. Rusi so torej poskus, predreti našo bojno črto, krvavo plačali.

Dvatedenska bitka.

Bitka v izhodni Galiciji traja že več kot 2 tedna. Rusi so v tej bitki izgubili nad 70.000 mož, ne da bi s tem pridobili kaj na ozemlju. Borba je na Besarabsko-bukovinski in gališki bojni črti izredno huda. Naši junaki morajo prenesti enake napore kakor naši brambovci ob Soči. Rusi so vrgli velike sile in sicer skoro izključno sveže čete proti naši fronti na tem ozemlju. Glavni ruski sunek je prejšnjslej naperjen proti Černovicam. Naša armada stoji sedaj pred težkimi dnevi.

Štirikratna ruska premoč.

Rumunski listi pišejo, da so Rusi poslali proti naši fronti ob Besarabski meji in v izhodni Galiciji vse čete, ki so bile zbrane v prostoru med Odeso in Kijevom. Rusi imajo proti Avstrijeem štiri ratno premoč, a se jim kljub temu dosedaj še ni posrečilo predreti avstrijske bojne črte.

Samo dva kilometra naprej in — nazaj.

Bukareški listi poročajo iz Drohorja: Ruski infanteriji je bilo mogoče, da je v noveletnih bojih, ki so trajali do 4. jan. — in se še sedaj nadaljujejo — prodrli samo za 2 km naprej. Rusi niso mogli priti dalje, dasiravno so boji trajali noč in dan in so ruski topovi na avstrijske postojanke skoro neprestano sipali prave točo krogel in granat ter so strojne puške neprestano delovale. To rusko „prodiranje“ je bilo v smeri proti mestecu Mahala izhodno od Černovic. Tekom kratkega časa pa so Rusi bili tudi tam vrženi nazaj. Rusi so metali neprestano sveže čete v borbo. Dosedaj se je izkazalo, da Rusi niso zmožni, da bi izvedli kak še tako dobro izvršen bojni načrt. Avstrijske in nemške čete razvijajo na bojišču izvanredno odporno silo. Bitka se še ni odločila.

Pflanzler-Baltin in Ivanov.

Našim izredno hrabro se borečim četam na južnem krilu ruske bojne črte poveljuje general Pflanzler-Baltin, ruski naskakujoči armadi pa general Ivanov, kateremu je car Nikolaj osebno zapovedal, da mora pri Zalesčykiju in Černovicah predreti avstrijsko fronto, naj stane, kar hoče. Car, ki je osebno došel na bojno črto v bližini mesta Drembovla, je pozval Ivanova, da naj rabi skrajno silo, samo da predre našo bojno črto. V svojem povelju pravi car, da je dovolj čet in streliva na razpolago in da je prazen izgovor, da se avstrijska fronta ne bi dala predreti. Na nekaterih mestih se nahaja proti dvema ali trem avstrijskim kar po 10 do 12 ruskih polkov nasproti.

Rusi želijo zopet v Karpate.

Ruski ujetniki, ki so bili v zadnjih bojih ujeti, pripovedujejo, da se je pred pričetkom ofenzive proti Pflanzler-Baltinovi armadi naznanilo moštvu na celi bojni črti, da se pričinja zopet velika bitka, katere namen je, da se prebije avstrijska bojna črta. Ruska armada hoče priti zopet v Karpate nazaj. — Ker pa imajo ruski vojaki Karpate v zelo slabih spominih, gotovo obljuba ruskih poveljnikov, da pride ruska armada v Karpate, nima pri moštvu posebne privlačne sile.

Boji pri Čartorysku.

Ob reki Styr (volinijska bojna črta) so se dne 6. jan. vršili precejšnji boji v okolici mesta Čartorysk. Rusi so severno od tega mesta zasedli našo postojanko v nekem cerkvenem dvoru. Avstrijski domobranci pa so Ruse zopet pregnali in zasedli izgubljeno postojanko.

Dva ruska napadalna načrta.

„Secolo“ poroča iz Petrograda: V nobeni deželi niso strategična premikanja v tako ozki zvezi s političnim življenjem, kakor ravno v Rusiji. V merodajnih ruskih krogih se sedaj razpravlja in razmotriva o dveh velikih ruskih napadalnih načrtih na Avstrijo in Nemčijo, katera bi se naj prihodnjo spomlad izvršila. Prvega teh dveh načrtov je izdelal znani general, kateri priporoča, da se naj skrajne postojanke v czemlju od Rige do Volinije močno držijo in se naj sovražnik skozi celo zimo z manjšimi napadi vznemirja. Med tem časom se naj zbere številna, sveža in dobro oborožena armada, ki bi naj o pripravnem trenutku napadla Avstrijo in Nemčijo. Ta načrt bi zahteval, da bi pri njegovi izvršitvi krepko sodeloval cel narod ter da se vpokliče duma in dovoli razumnistvu več svoboščin. Drugi načrt so izdelali pristaši dumine desnice. Ta načrt meri na to, da se z razpoložljivimi zalogami streliva in z že vpoklicanimi rezervami vrže v Galicijo takoj na sovražnika, se ga pobije, zmagovito vkoraka v Bukovino ter se s tem pritegne tudi Rumunijo v bojni metez.

Italijansko bojišče.

Slabo spričevalo za Italijane.

Vojaški sodrudnik lista „Novoje Vremja“ piše, da se Italijanom dosedaj kljub večmesečnim naporom in ogromnim žrtvam ni posrečilo, da bi dosegli kake uspehe. Italijanska armada je napram avstrijski v ogromni premoči, a ta se razbije v izredni žilavosti in odporni sili Avstrijcev. V sedanji svetovni borbi so obupni naperi italijanske armade le postranskega pomena in nimajo skoraj nobenega upliva na izid sedanje vojske.

Italija vpoklicuje.

Jutri, dne 12. jan., morajo v Italiji pod orožje rezervisti prve in druge vrste letnikov 1882 in 1883 in sicer od težke poljske in trdnjavske artilerije ter letniki 1887 in 1888 od artilerije na konjih.

Črnogorsko bojišče.

Po najnovejših poročilih so naše čete začele napadati ne samo v sandžaku, ampak tudi ob hercegovski meji in v ozemlju Boke Kotorske. Naši letalci so metali bombe na črnogorske postojanke na Lovčenu in na Cetinje.

Borba za Berane.

Čete generala Kövessa zopet krepko napredujejo v črnogorsko ozemlje. Dne 6. jan. so naši vrgli Črnogorce iz postojank pri kraju Mojkovac ob Tari, pri Goduži severno od Beran in iz postojank pri Rožaju. Po srditih bojih so naši na polovici pota med Pečjo in Plavami premagali Črnogorce. Prednje čete naše armade so stale dne 6. januarja že 10 km pred mestom Berane.

Bolgarsko bojišče.

Naše in nasprotne čete pred Solunom počivajo. Tem bolj pridno delajo diplomatje, posebno naši. Ne smemo si prikrivati, da bi grška javnost kljub rastočim simpatijam postala nervozna, ako bi mi in Nemci nastopili na grška tla, a da bi bila takoj v ognju, ako bi to storili Bolgari. Mislimo, da nismo daleč od resnice, ako trdimo, da je ravno radi tega razpoloženja na Grškem naše postopanje tako počasno, ali pravzaprav previdno. Mogoče pred Solunom sploh ne bo tako hitro prišlo do spopada.

Nova bolgarska armada.

„Daily Mail“ poroča, da so Bolgari zbrali novo armado 150.000 mož, katera je oborožena z puškami-manlihercami in razpolaga z velikimi zalogami streliva. Ta armada je sestavljena iz rezervistov in macedonskih prostovoljcev.

Vojne priprave pred Solunom.

„Corriere della Sera“ poroča iz Soluna, da še Avstrijci, Bolgari in Nemci niso nikjer prekoračili grške meje. Sodi se, da je bolgarska ofenziva proti Angležem in Francozom za del časa izključena. Število Bolgarov, ki so zbrani v Macedoniji, se ceni k večjemu na 80.000 mož, dočim bi za ofenzivo bila potrebna armada 400.000 mož. Na drugi strani pa je tudi ofenziva četverosporazumovih čet za sedaj še nemogoča, čeravno dohajajo vedno nova ojačenja.

Angleži in Francozi zasedli Kavallo.

Iz Milana se poroča, da so angleško-francosko čete dne 8. jan. zasedle grško pristanišče Kavallo.

Četverosporazum zaupa Grčiji.

V angleški spodnji zbornici je vprašal poslanec Cornwall vlado, če se je po zadnjih volitvah v Grčiji spremenil diplomatski položaj med Grčijo in četverosporazumom in sicer v prid četverosporazuma in če je upanje, da pride med Grčijo in četverosporazumom do popolnega sporazuma. Angleški državni podtajnik lord Cecil je odgovoril na to vprašanje sledeče: Četverosporazum nima nobenega vzroka smatrati položaj v Grčiji za drugačnega, nego za polvolnega.

Solunski konzuli svobodni.

„Giornale d'Italia“ poroča dne 7. jan. iz Aten: Poslaniki četverosporazumnih vlad so naznanili grški vladi, da so konzuli, ki so bili v Solunu prijeti, spušteni zopet na svobodo.

Srbska.**Kralj Peter in srbski begunci.**

„Corriere della Sera“ poroča iz Soluna: Ko se je dne 2. jan. kralj Peter pokazal pri oknu srbskega konzulata, kjer stanuje, je bila zbrana na ulici velika množica srbskih beguncev. Nekdo je zaklical hitro: „Kralj!“ in oči nesrečnih beguncev so se obrnile v ubežnega svojega vladarja. Nemo so ga pozdravili, odkrivši se. Tudi kralj Peter ni spregovoril nobene besede. Dvignil je roke, kakor da bi jih hotel vse pritisniti na srce ter se obrnil stran.

Turška bojišča.**Naši topničarji na Galipoliju.**

Vojni poročevalec Bittner poroča: Z južnozahodne bojne črte na Galipoliju se je zadnje dni dvakrat poročalo, da je zadelo topničarstvo, ki se bori na turški strani, dvakrat angleške bojne ladje. Imenitne uspehe, o katerih se je poročalo, so dosegli avstrijski topovi, naši topničarji in naši častniki. Sve-to dozda ni bilo znano, da se udeležujejo bojov na Galipoliju tudi avstrijske čete. Preživel sem nekaj dni pri naših baterijah, ki so v bojih proti Angležu posegle odločilno vmes. V zadnjih tednih bojov na zahodni bojni črti polotoka so nastopili tudi naši najtežji možnarji. Angleži so že izvedeli, da dohajajo tudi avstrijske najmodernejše havbice in one srednjega kalibra. Znali so, da pred njimi ne morejo več držati svojih postojank, odpeljali so se nato ponoči v megli z zahodnega obrežja. Na južnem koncu trajajo pač še boji, a tudi tja je odrinilo nekaj avstrijskih havbic, ki jim poveljuje c. in kr. stotnik Manuschek. Te havbice so pričele z dobrim uspehom na prvi božični praznik streljati na angleške ladje. Prvi dan božičnih praznikov so odrinili z zahodne na južno bojno črto tudi možnarji c. in kr. stotnika Barbersa. Skupini združenih baterij poveljuje c. in kr. stotnik Martinek.

(Kakor je razvidno iz dopisa v „Slovenskem Gospodarju“, se nahaja med našimi topničarji na Galipoliju tudi večje število Slovencev.)

Politične vesti.

Jednotni program avstrijskih Nemcev. Praška „Bohemia“ poroča: Dne 18. t. m. se vršijo na Dunaju posvetovanja o jednotnem programu nemških strank v Avstriji. Tozadevne predloge so izdelali razni nemški Volksrati skupno z dunajskim nemškim klubom. Program vsebuje tudi podrobni načrt jezikovnega zakona za Avstrijo.

O sporih med narodi je priobčil princ Alojzij Liechtenstein, deželni maršal nižje-avstrijski, v dunajski „Reichsposti“ članek, v katerem pravi med drugim: „Narodna ideja“ je bila vedno, ker je prvotna in prirojena, ali ostajala je skozi stoletja v ozadju zavesti narodov. Dremala je kot trnulčica v začaranem gradu in vzbudila se je, mlada in ljubka, kakor je bila poprej. Da ravno sedaj, v modernem času, stopa v življenje, to se mi vidi neizogibna potreba. Kajti ravno naši kulturi, ki jej je po tehničnih iznajdbah transportstva olajšan promet, distance skrajšane, grozi mednarodna enoličnost in s tem duševno obubožanje in prostaštvo.“ Na drugem mestu pravi: „V diferenciranju (razlikovanju) narodov, ako se ne izprevruguje v odtujenje, leži jamstvo sreče in napredka našega rodu. V resnici je gojenje jezika naroda, poznavanje njega pisateljev in pesnikov, običajev in noš, študij njega zgodovine in izvora njegovega talentov in stremeljenj v neizmerno bogatstvo za človeštvo sploh in ne le dotičnega naroda posebej. Vsak narod je naraven spomenik za-se, vsak narod je sposoben za najvišji razvoj in procvit. Temu nas-

proti pa narod, ki mu je bila odvzeta svojstvenost, li se ji je odrekel sam, ni nič drugega, nego drevo v pragozdu, ki je je zlomil vihar in ki s svojim padom ustvarja razvaline, ali je v najboljem slučaju kulturno gnojilo za druge!“

Tiskovine s cirilico prepovedane. Na podlagi cesarske naredbe z dne 23. maja 1915 je po naročilu vrhovnega zapovedništva južno-zapadne fronte c. kr. štajersko namestništvo prepovedalo izdajanje in razširjanje tiskovin, ki so tiskane s cirilico. Zlasti je prepovedano, razpošiljati take tiskovine po pošti. — Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali po § 9 zakona z dne 5. maja 1869.

Cenjenim naročnikom! Pred kratkim smo priložili poštne položnice vsem naročnikom, torej tudi tistim, ki so že poravnali naročnino. Vse cenjene naročnike, ki še niso poravnali zaostale naročnine, prosimo, da store to čimpreje, najpozneje pa do 15. januarja 1916, da jim ne bo treba ustavljati lista. Straža stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v.

Raznoterosti.

Sožalje Hrv.-slov. klubu. Povodom smrti drž. in dež. poslanca Franca Povše so izrazili Hrv.-slov. klubu sožalje: Vsled nenadne smrti za kmetijstvo velezaslužnega, od vseh strank radi njegove nepristranosti visokočislanskega tovariša Franca Povšeta bridko prizadet si jemljem čast, da izrazim cenj. klubu najtopleje sožalje. Predsednik poslanske zbornice: Dr. Sylvester. — Ob odprtem grobu tako nenadno in nepričakovano prominulega g. državnega poslanca Fr. Povšeta odkritosrečno in globoko žalujejo vsi koroski Slovenci. Ni ga med nami, ki ne bi mu ohranil trajnega in hvaležnega spomina, njemu, kojega blagi, mehki značaj ga je že samspebi disponiral za posebno toplo simpatiziranje z obmejnimi brati. Njegovo gorko ljubezen vračali smo mu z gorko, udano profiljubeznijo. Njegov spomin ostane častiljiv in trajen med nami. Slava mu na veke! Za strankino načelstvo: Dr. Janko Brejč, predsednik.

Pogreb Franca Povše. Dne 6. t. m. je bil pogreb državnega in deželnega poslanca Fr. Povšeta na pokopališču v Štepanji vasi. Udeležili so se ga: knezoškof Jeglič, deželni predsednik Schwarz, njegovi poslanski tovariši iz deželnega in državnega zbora in nepregledna množica ljudi. Poslanci-tovariši iz štajerske se radi prometnih težkoč niso mogli udeležiti pogreba. Na pokopališču je blagoslovil truplo presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič, govorila sta deželni odbornik kanonik dr. Lampe in državni poslanec Evg. Jarc, Pokoj blagi duši!

Borojevič častni občan obmejne slovenske občine. Občinski odbor občine Ceršak v župniji Št. Ilj v Slov. gor. je v svoji seji dne 9. jan. imenoval generala Borojeviča za častnega občana.

Konrad pl. Hötzenndorf govori hrvatski. List „Hrvatska Obrana“ piše: Od dobro poučene strani smo dobili sledeče poročilo: Nedavno sem zopet imel priliko, da sem govoril z našim ženijalnim vojskovodjem habsburške monarhije, načelnikom našega generalnega štaba, generalnim polkovnikom Konradom pl. Hötzenndorf. Imel sem srečo govoriti z njim v njegovi priprosti delovni sobi pri ogromni mizi, katera je bila cela pokrita s samimi zemljevidi bojišč, na katerih se borijo sinovi naše države. Ljubeznjivost proslavljenega našega vojskovodje je splošno znana. Vsi naporj večmesečnega težkega dela niso na Hötzenndorfu mnogo spremenili. Njegovo umno, živo in vedno nemirno oko kaže bistri in sveži duh, a način, kako govori, predstavlja globokega misleca, ki takoj ume nastali položaj. Najprvo sva govorila nemški — kar nenađoma pa mi sloviti vojskovodja na neko mojo opombo odgovori v čisti hrvaščini: „E, a šta ćemo!“ — „Čini se preuzvišeni“, odgovoril sem nemški, „da vi razumijete i hrvatski!“ Znano mi je bilo, da govori pl. Hötzenndorf malodane vse jezike naše države, a posebno vesel sem bil, ko je govoril moj mili hrvatski jezik. Vojskovodja se je nasmehnil in v hercegovskem narečju odvrnil: „Govorio sam ja pod-puno hrvatski ali preko godinu dana nemam prilike toliko da govorim; tek tu i tamo, kad dodjem na bojnu frontu, prozgorim s kojim momkom hrvatski.“ Kot Hrvat se mi je zdelo posebno odlikovanje, da sem z načelnikom generalnega štaba govoril v svojem mater-nem jeziku.

„Pridejo še hujski časi.“ Minister notranjih del princ Hohenlohe je sprejel dunajskega župana in mu govoril o težavah pri preskrbi živil, rekel, „da uvideva težko breme, ki se je naložilo prebivalstvu z novo naredbo o cenah moke, opozarja pa, da pridejo še hujski časi in se bodo prebivalstvu kot posledice vojne naložila še daljnja bremena.“

Iz poštne službe. Poštna oficijantinja Terezija Verstovšek v Gradcu je imenovana za poštarico na Bizeljskem.

Iz finančne službe. Za višjega finančnega respicijenta je imenovan Anton Šerbec, respicijent v Brežicah; za respicijente so imenovani: J. Lužar in G. Kerndl v Mariboru, F. Stiglic v Leskovcu, M. Petančič v Šoštanj, J. Kline v Ljutomeru, F. Repolusk v Kozjem, J. Ogram pri Sv. Juriju ob južni železnici, F. Werk v Marenbergu in M. Ferenčak v Smarju pri Jelšah. F. Mešič, ki se nahaja že od začetka vojske na bojišču, je imenovan za finančnega nad-paznika.

Iz justične službe. Namestnik višjega državnega pravdnika v Gradcu Rudolf Tschach, bivši namestnik državnega pravdnika v Mariboru, je imenovan za namestnika višjega državnega pravdnika v Gradcu v VI. činovnem razredu.

Porotna sodišča — ustavljena do konca l. 1916. Cesarska naredba določa, da so za leto 1916 sicer ustavljena porotna sodišča, toda sezname porotnikov se pa morajo sestaviti.

Kako se določi teža zvonov? Pri zvonu pride v poštev zlasti postranska višina od klobuka do krila, debelost krila ali obroča, kamor kembelj vdarja in pa premer krila t. j. premer od roba do roba preko sredine zvona. Če hočeš dognati težo zvona, izmeri in kubiraj premer in ga označi s P³, težo pa s T. Za zvonove pred l. 1750 velja obrazec: $T = P^3 \times 0.0213$ ($= P \times P \times P \times 0.0213$), za zvonove po l. 1750 pa: $T = P^3 \times 0.019$. V starih zvonovih pred l. 1750 je namreč blago veliko boljše, zato je množilec večji. Premer je pa treba zmriti po stari meri, torej po colih, dobljena teža znaša funte, ki se potem lahko preračunijo v sedanjo težo, 1 kg = 1.7855 funtov, 1 stari stot = 56.006 kg. Pri oddaji zvonov za vojne namene bo treba tako preračunati težo, kjer ni morda znana že iz pogodbe ali računa pri napravi zvonov.

Zopet dva obmejna Slovence padla. Na laškem bojišču sta padla v bojih zadnje dni mesca decembra mlada posestnika Franc Krebs in Ivan Ferlinec iz Selnice ob Muri. Oba zapuščata mladi ženi in male otroke.

Odlikovani slovenski junaki. S srebrnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne je bil odlikovan nadlovec Franc Verbič od 20. lovskega bataljona; s srebrno hrabrostno kolajno I. razreda je bil odlikovan deseterik Alojzij Urek; s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda topničarji Mihael Cenčič, Anton Jeraj in Anton Antolovič, četovodja Anton Divjak ter vodja patrolj Štefan Selinec in Mihael Pelc, vsi od 7. poljskega lovskega bataljona. Z bronasto hrabrostno kolajno so bili odlikovani: pionir F. Najžar, četovodje Ignac Pertok, Franc Koprivnik, Alojzij Baloh, lovec Alojzij Kolan, Filip Kegu, Franc Romih, Franc Jezernik, Mihael Kovačič, Jakob Plaznik, Janez Podbo., A. Ivančič, Franc Smole in Fr. Barlič vsi od 20. poljskega lovskega bataljona.

Podpore za otroke v vojakih poklicanih. Domobransko ministrstvo je določilo, da se mora izplačati podpora tudi za otroka, ki je bil rojen tistega dne ali tudi pozneje, ko je bil oče otroka poklican v vojak, toda samoumevno šele začeni z dnevom rojstva otroka. Nadalje je domobransko ministrstvo določilo, da gre otrokom v starosti do 8. leta polovična, otrokom od 8. leta naprej pa ne polovična, ampak neprikrajšana in popolna podpora.

Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe. Domobransko ministrstvo razglašja glede vlaganja prošenj za oprostitev od črnovojniške službe sledeče: Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe se morajo vlagati načeloma pri okrajnih političnih oblastih in sicer če se gre za oprostitev iz javnih interesov. Na prošnje za oprostitev iz zasebnih ozirrov se bo oziralo samo v izvanrednih, nedvomljivih in uradno določenih slučajih. Tvrdke, ki so dobaviteljice za armado, morajo vlagati prošnje za oprostitev svojih uslužbencev od črnovojniške službe na vojno ministrstvo. Na ovadbe glede sleparstev pri oproščenju od črnovojniške službe se bo v bodoče oziralo le tedaj, če bodo dotične ovadbe redno podpisane. Na ovadbe brez podpisa se ne bo oziralo.

Državni izpiti v vojakih poklicanih slušateljev prava. Naučno ministrstvo razglašja: Slušatelji prava, ki vsled vpoklica v vojak, niso mogli napraviti državnih izpitov v oktoberskem terminu 1915, smejo napraviti tozadevne državne izpite v prvih 4 mescih zimskega tečaja 1915-1916. V to svrhu dobe od svojih vojaških poveljstev šestdnevni dopust.

Brzjavni in telefonski promet v okvirju južno-zahodne fronte. Oddaja zasebnih brzjavk je prepovedana: na južnem Tirolskem do črte med Tösensom in Pfundsom, na Koroškem, Kranjskem, v Istri, na Primorskem, Hrvaškem in v Slavoniji, izvzeti so le okraji: Virovitica, Požega, Srem, Zagreb, Varaždin in Belovar. Telefonski promet je prepovedan: Na južnem Tirolskem, Koroškem, v okrajnih glavarstvih: Maribor, Ptuj, Celje, Brežice, Konjice in Slovenjgradec, na Kranjskem, v Istri, na Primorskem, Hrvaškem in v Slavoniji, izvzeti so okraji Virovitica, Požega in Srem.

Ne pošiljajte razglednic v inozemstvo. Vkljub temu, da je trgovinsko ministrstvo prepovedalo pošiljati v inozemstvo razglednice, na katerih so naslikana mesta, mostovi, v vojaškem oziru važne stavbe, predori, pokrajine itd., se še vedno dogajajo zelo pogostoma slučajji, da se ljudje poslužujejo v poštnem

prometu z inozemstvom takih razglednic. Pripomni se, da se tozadevne razglednice ne izročajo naslovljencu ter da se na tozadevne reklamacije ne ozira. Ministrstvo je nadalje odredilo, da je tudi prepovedano pošiljati v inozemstvo razglednice o krajih, mestih, pokrajinah itd. ozemlja, katero so zasedle naše in zavezniške čete. Dovoljeno je pa se posluževati razglednic, na katerih so naslikane cvetlice, drevje, živali itd.

Znižanje cen moki. Na Dunaju se je dne 7. t. m. vršilo v ministrskem predstvedstvu posvetovanje ministrov in raznih strokovnjakov glede določitve cen moki. Sklenilo se je sledeče: Iz pšenice se mora odsej izmleti 3% zdroba, 22% moke za kuho št. 2, 57% krušne moke in 15% otrobov; 3% pa se računa za razprašenje. V zvezi s temi predpisi za izmletev so se cene za posamezne mlinске izdelke sledeče določile: krušna moka 42 K, moka za kuho št. 2 58 K, zdrob 80 K. Za finejše moke in sicer za moko za kuho št. 1 90 K, za moko za peko 110 K. Na podlagi teh cen vojno-žitno-prometnega zavoda morajo politične oblasti s posebnimi odredbami določiti cene tudi za podrobno prodajo, katere morajo stopiti v veljavo že dne 11. januarja 1916. S temi nanovo določenimi cenami so se deloma znižale cene moki, ki so se določile dne 1. jan. in so izzvale po celi Avstriji radi izredne višine splošno začudenje.

Oddaja trti iz državnega hibridnega nasada v Dvoru nad Smarjem pri Jelšah. Spomladi leta 1916 se bodo oddajali iz državnega nasada v Dvoru trtni hibridi, ki se tam gojijo, v poskusne namene in sicer brezplačno. Posameznikom se more podeliti, dokler bo trse na razpolago, do 300 klučic, oziroma do 200 korenjakov poedinih vrst. Podeljeni hibridi se morajo posaditi v novo rigolano zemljo, vsaka sorta za se (ne pomešano med seboj, ali pa z drugimi trtami). Prošnje je poslati e. kr. vinarskemu inšpektoratu v Gradcu, Burggasse 5.

Petrolej v političnem okraju Brežice. Okrajno glavarstvo v Brežicah je določilo najvišje cene za nadrobno prodajo petroleja za luč, to je pri prodaji množin, ki so manjše, kakor sod ali zaboj. Za 1 kg je plačati 62 v, za 1 liter 51 vin. v sledečih občinah: Artiče, Brežice, Bojsno, Globoko, Gaberje, Kapele, Loče, Mihalovec, Mostec, Pleterje, Oršee, Rajhenburg, Rigonce, Sela, Sromlje, Sevnica, Videm, Veliki Obrež in Zakof; za 1 kg 62 v, in za en liter 52 v je plačati v občinah: Anže, Armeško, Brezje, Blanca, Gorica, Gorjane, Koprivnica, Križe, Mrčnasela, Podsreda, Raztez, Senovo, Stolovnik, Veliki Kamen in Zabukovje; za 1 kg je plačati 64 v in za 1 liter 53 vin. v občinah: Buče, Bizeljsko, Golobinjek, Imeno, Lastnič, Planinska vas, Podčetrtlek, Sopot, St. Vid, Sedlarjevo, Virštajn; za 1 kg 65 v in za 1 liter 54 vin. je plačati v občinah: Dobje, Dreško rebro, Loka, Kozje, Planina, St. Peter pod Sv. gorami, Pilštajn, Prevorje, Presečno, Vetrnik, Verače, Zagorje, Zdole. — Prestopke te odredbe bo, ako ne spadajo pod sodnijsko kaznovanje, kaznovala politična oblast prve stopnje z globami do 5000 K, ali z zaporom do šestih mesecev.

Novo določbe pri razpečavanju zemljevidov. — Domobranksko ministrstvo razglasa, da je prepovedano razpečavanje zemljevidov, izvzemši šolskih zemljevidov, v večjem merilu kakor 1:100.000 in sicer zemljevidov o ožjem vojnem ozemlju ter zemljevidov v večjem merilu kakor 1:400.000 o balkanskem ozemlju. Pošiljati zemljevide v sovražne dežele je pa sploh strogo prepovedano.

Šolski sluge smejo zopet prodajati kruh, sadje itd. Deželni šolski svet je obvestil vsa šolska vodstva, da smejo šolski sluge odsej naprej zopet prodajati učencem kruh, sadje itd. Kruh smejo prodati le tistemu, ki odda odrezek krušne karte.

Odlične dame so kradle v trgovini. V Budimpešti so pri prvem krznarju zaporedoma izginile jako dragocene kožuhovine. Krznar je stvar naznanil policiji in ta mu je dala na razpolaganje dva detektiva. Dne 4. jan. sta prišli v krznarjevo prodajalno dve jako elegantni dami, sta nekaj izbirali in nekaj kupili, a čim sta odšli, je krznar zapazil, da je izginila z njima neka dragocena boa. Detektiva sta obe dami dohitela in ju spravila na policijo. Bili sta to mati in hči — mati pa je soproga državnega tajnika, to je: ministrovega namestnika. Policijski zdravnik je spoznal, da je hči državnega tajnika bolna na — kleptomaniji in zato je niso zaprli, ampak so jo dali v sanatorij.

„Junakinja“ z Doberdoba. Iz Grada poročajo, da se je v tamkajšnjih lokalih, v katere zahajajo častniki, pred 14 dnevi pojavila neka mlada simpatična devojka prijetne zunanosti in skromnega obnašanja in je povsem mirno pripovedovala o svoji bolničarski službi na Doberdoba. Pravila je, da skoro dobi častno srebrno svetinjo Rudečega križa in da jo je „papa oberst“ priporočil za visoko odlikovanje, ker je sredi najhujšega streljanja obvezavala ranjence. Posetnice njene so se glasile: „Dora baronesa von Schneider-Mayerhoffen.“ Računov v hotelu ni plačevala, marveč je tolažila hotelirja, naj potrpi, da pride „papa oberst.“ Ali to „junakinja“ je nekega dne izsledila policija in jo prišla, ker jo dobro pozna, a ne kot baronico, ampak kot šiviljo Pavlo Werschowitz, ki je bila že desetkrat radi tatvin kaznovana.

Pri razpravi je mati obtoženke svetovala sodnji, naj pošlje hčer v prisilno delavnico. Obsojena je ta junakinja in psevdobaronica na šest mesecev ječe.

Mož, kateremu je bila odvzeta ena tretjina možganov. V zadnji seji pariške medicinske akademije je pokazal profesor dr. Guepin zborovalcem vojaka, starega 22 let, kateremu je moral mesec februarja t. l. odvzeti eno tretjino leve lobanje in eno tretjino možganov. Vojak je danes tako popolnoma ozdravel, da bo šel bržčas zopet nazaj na fronto. Profesor dr. Guepin je dokazal na tem slučaju in na še več drugih slučajih, da ozdravi bolnik, kateremu je odvzeta v kolikor le mogoče kratkem času še celo velika množina možganov, v razmeroma kratkem času tako popolnoma, da je zopet sposoben za izvrševanje svojega poklica. Nasprotno se pa operacija na možganih ne posreči tako dobro, če je bil bolnik težko udarjen na glavi in so se mu vsled udarca pretresli možgani. Čuditi se je, kaj vse zdrži človeška narava.

Iz ujetništva — prišel na dopust. Mlad nemški častnik, doma iz Lipskega, je prišel v bitki ob reki Marne v francosko ujetništvo. Od doma je dobil obvestilo, da je njegov oče na smrt bolan, ter da ga še želi videti, predno umrje. Proti častni besedi, da se vrne nazaj v ujetništvo na Francosko, je dobil ta nemški častnik od francoskega vojaškega poveljstva potrebnega dopusta, da sme obiskati svojega na smrt bolnega očeta. Nemški častnik se je vrnil zopet nazaj v francosko ujetništvo.

Dopisi

Maribor. Dne 6. jan. je umrl tukajšnji izvošček in posestnik vitez Nowakowski.

Maribor. V našem mestu je v zadnjih dneh popolnoma zmanjkalo več tobačnih vrst ter več vrst cigaret in smokk. Zlasti je pomanjkanje tistih vrst tobaka, cigaret in smokk nastalo zelo veliko, ki so še najbolj poceni, kar zlasti hudo zadene naše vojaštvo. Upati je, da se bo temu pomanjkanju prav kmalu odpomoglo.

Maribor. Dne 5. t. m. je izbruhnil v tovarni za izdelovanje usnja Freunda požar. Zgorelo je 5000 kg loja. Škoda znaša 30.000 K. Tovarna sama ni zgorela. Kot prvi so zapazili požar ruski ujetniki, ki so zaposleni v tovarni in ki so takoj začeli metati pesek na ogenj. Pred leti je tovarna že enkrat pogorela do tal, a so jo zopet zgradili. Pri gašenju je prav pridno pomagalo tudi vojaštvo. Govori se, da je začetila požar zlobna roka.

Devica Marija v Brezju. Sin tukajšnjega nadučitelja Josip Zemljič, praorščak Josip Zemljič, je imenovan za poročnika.

Ceršak ob Muri. Franc Švinger, hlapec pri tukajšnjem županu g. Reiterju, je dobil pred kratkim štipendijo Franc Jožefove ustanove štajerske hranilnice za pridne in zveste posle. Omenjeni služi že neprestano 36 let pri imenovanem gospodarju.

Sv. Marko niže Ptuja. V nedeljo, dne 16. jan., popoldne po večernicah, bo občni zbor Bralnega društva. Pridite v obilnem številu!

Konjice. Kneginja Kristina Windischgrätz, predsednica družnice Rudečega križa za konjiški okraj, je odlikovana za zasluge za Rudeči križ s častnim znakom II. razr. z vojnim okraskom.

Vojnik. Tukajšnji učitelj Božidar Mahorčič je nabral med prebivalstvom našega trga znesek 110 K, katerega je izročil vojaški rezervni bolnišnici v Celju, zakar mu izreka poveljstvo omenjene vojaške bolnišnice najtoplejšo zahvalo.

Dobrna. Mesec marca ali aprila pride v naše toplice 300 rekonvalescentov-vojakov šarže od nare-

nika dol. Priprave se že vršijo in bo domača podružnica Rudečega križa vse storila, da se bo vojakom pomagalo vsestransko. — Šolska kuhinja bo te dni začela zopet delovati. Dobrotniki sole, skazite se še letos kakor vsako leto. Usmilite se malih, oni Vam bodo gotovo hvaležni. — Lani je bilo pri nas 50 porodov, 39 mrličev in — 2 poroki.

Celje. Za zasluge za avstrijski Rudeči križ sta odlikovana s častnim znakom II. razreda z vojnim okraskom stari grof Jurij Salm in celjski okr. glavar namestniški svetnik pl. Müller. — S srebrno častno kolajno z vojnim okraskom je pa odlikovana stara grofica Roza Salm.

Celje. V zadnjih dneh so umrle v tukajšnjih vojaških bolnišnicah sledeče vojaške osebe: pešci Jurij Solkner, Konstantin Raba, Adolf Jauk in Ivan Rozman. Pokopani so bili vsi na tukajšnjem mestnem pokopališču.

Gaberje pri Celju. V skednju zakonskih Antona in Ane Gorjanc je nastal požar, ki je v kratkem času uničil imenovano poslopje in vse zaloge živil, shranjene v poslopju. S pomočjo vojaštva se je posrečilo, da se ni razširil požar na sosedna poslopja. Škoda znaša 6000 K, ki je le deloma krita z zavarovalnino.

Braslovče. Tukajšnje pevsko društvo bo imelo v nedeljo, dne 16. jan. svoj 22. redni občni zbor v cerkveni hiši, popoldne takoj po večernicah, kamor se pritegli petja uljudno vabijo.

Šoštanj. V nedeljo, dne 30. jan., priredijo škalski diletantje gledališko predstavo „Tri sestre“ v prid bolnim in ranjenim vojakom na bojnem polju, ob 3. uri popoldne v gledališki dvorani v hotelu „Avstrija“. Med dejanjem igra glasovir in petje mešanega zbora iz Šoštanja. Po predstavi se vrši v gostilniških prostorih hotela „Avstrija“ zabavni večer s petjem mešanega zbora, šaljivo pošto in prosto zabavo. Ker je ves čisti dobiček namenjen za blagodelne namene, se prosi obilne udeležbe!

Velenje. V nedeljo, dne 26. decembra 1915 so priredili v Pesjem pri g. Kodre velenjski premogariji v prid avstrijskega Rudečega križa zabavni večer. Nabralo se je 20 K. V kratkem priredijo zopet nekaj sličnega.

Brežice. Dne 24. dec. se je vršila za v Brežicah se nahajajoče ranjence od bolnišniškega poveljstva in tukajšnje podružnice Rudečega križa vprizorjena božična slavnost. Vsled povabila bolnišniškega poveljstva so došli k slavnosti zastopniki Rudečega križa, okrajnega glavarstva, mestne občine in mnogo drugih oseb. Po navdušenem nagovoru bolnišniškega poveljnika in vojnega kurata se je vršilo med sviranjem godbe in popevanjem pesmi obdarovanje mnogobrojnih ranjencev. S sredstvi podružnice in vsled darežljivosti prebivalstva, ki se je, kakor vedno, z veseljem vpostavilo v službo Rudečega križa, je bilo mogoče obdarovati čez tisoč ranjencev z milodari. — Vsem darovalcem, kakor tudi vsem onim, ki so pripomogli osebno k uspehu slavnosti, bodi izrečena v imenu Rudečega križa najprisrčnejša zahvala.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najboljši in časa najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slikaesarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar poduča o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi podpor in penzij. Koledarja se je dozda razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštno vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

URE
Tocna postrežba

Velika zaloga sv. dragocenosti, srebrnina in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Ilustr. časnik zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 850
Prizna srebrna ura	K 7—
Original omega ura	K 34—
Kuhinjska ura	K 10—
Sudilka niklasta	K 5—
Poročni prstanj	K 2—
Srebrne verižice	K 2—

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in otalar
MARIBOR, Gosposka ul. 25
Kupujem zlatolno in srebro.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

43. c. kr. državna loterija

za civilno dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

10. feb. 1916.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Verdere Zollamtsstrasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti, IX. poslopje glavnega cesarskega urada, v lot. rijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopolnjujejo poštnino prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).